

מכספי הגניבות ב"עמידר" לקופות הסמויות של המיפלגות?

גיובר כץ
מתנות לכולם

הדין-חשבון של אלברט לוי, החשוד בנטייה להקטנת-מידים, מספר כי כץ היה נוהג לעכב אצלו שיקים שונים שהוציאו או עליידי עמידר לפקודת גורמים שונים. בעיקר בנק טפחות. הוא היה מעכב את השיקים לתקופות שונות, מכמה ימים ועד כמה חודשים.

כאשר הוציאה עמידר את השיק לפקודת טפחות, הוא נרשם בסיפרי החברה כדף וכדין, אך פשוט לא נשלח לטפחות. כך פתח חשבונות בשלושה בנקים (זה מה שנודע עד כה): בנק איגוד ברמת-גן, בנק המזרחי בבית הדרדפנה בתל-אביב, וברקליס-דיסקונט ביפו. את השיקים ש"עכב" היה מכניס לחשבונות הללו, שהיו על שמו. הוראות הפקדה אלו הוצאו על-ידו בטלפון, או באמצעות טפסים מיוחדים דים שזיף.

הם גיראו כטפסי-הפקדה הרגילים של עמידר, אך במקום מיספר החשבון של החברה, צוינו בטופס מיספר החשבון הפרטי של כץ.

אילו פנה בנק טפחות בשאלה מדוע לא הגיע התשלום, היתה התשובה באה מכץ, כממנה על התשלומים, הוא היה מרגיע את טפחות, מספר כי הכל יסודר תוך כמה ימים. אבל האמת המרה היא כי לאיש במוסדות

מנכ"ל לוי
עצימת עין

פורסמו בהעולם הזה כבר כמה פעמים, החל מחודש יוני 1974. בנובמבר 1974 אף פורסמה בעיתון ידיעה נרחבת, עם צילום של אלדרוטי, הקוראת לו למסור את הפרשה לבדיקת המישטרה. בתחילת חודש דצמבר החל ידועות אחרונות מפרי סם בהתמדה את הפרשה (מאת כתבו אריה אבריל), וב-14 בדצמבר 1974 הושעה צבי כץ מתפקידו, הועבר לתפקיד אחר לאחר שהתגלה כי זוייפה חתימה בהוראה שניתנה לבנק להעביר שלושה מיליון לירות מכספי עמידר לעיריית תל-אביב.

איך יבוא אלברט לוי לקום ולהצהיר כי לראשונה נודע לו על הפרשה רק בסוף ינואר? את מי הוא מקווה עדיין לרמות?

דוגמה שנייה. בדין-חשבון שלו אין אלברט לוי אפילו רומז על הפרשה שבה ניכה צבי כץ ממשכורות העובדים, משך שנה, תרומות למילוח-ביטחון, ובמקום להעביר את הכסף לבנק-ישראל, השקיע אותו כפיקדון לזמן קצוב בבנק. אחרי שהעניין התגלה (מעל דפי העולם הזה) התערב ועדי-העובדים, כדי להשתיק את הפרשה, וצבי כץ השלים מכספו שלו 30 אלף לירות, כדי שהעובדים יוכלו לקבל מבנק ישראל תעודות מילוח-ביטחון כי שער המדד שהיה בתוקף עת ניכה את הכספים ממשכורותיהם.

ועדי-העובדים נהגה מצבי כץ, כמזהו, עוד 130 עובדים בכירים בחברה, כולל צבי אלדרוטי. כל אלה קיבלו מצבי כץ הלוואות בסכום כולל המחקרב ל-800 אלף לירות, 40 עובדים קיבלו ממנו הלוואות גמילות-חסד, בריבית של 10% בלבד לארבע שנים, במאות אלפי לירות (לא ידוע הסכום המדוייק שניתן). בידי כץ נמצאו שיקים של תשלומים על חשבון החזרת הלוואות אלו, ב-180 אלף לירות. היו גם הלוואות לרכישת רכב במיליון לירות, שכך נתן למנהלי החברה ולעובדיה הבכירים בריבית של 6% בלבד.

איש ממקבלי הלוואות לא שאל כיצד הצליח כץ לחשיג כפי ש"סם ב-6%, למשל. לכל בררדת ברור, כי אם מישהו נותן לחני הלת "עמידר" כספים בזה, כי "חסר" יש לחניח כי כץ מפצה אותו בצורה אחרת.

נמסר למנהלי הבנקים המעורבים כי מדובר במימון מיפלגתי, היה הדבר לגביהם כחמשר של זיוף ציקים ותרגילי הפקדות מעוררי חשדות בכל עמק פולודי. אך כי שמדובר במימון מיפלגתי, ברור כי העניין לא חוקי וזכן כשר וטוב. הנה, למשל, מסר מנכ"ל החברה אלברט לוי בכתב לציבי אלדרוטי, יו"ר מועצת המנהלים, דין-חשבון ששימש בסיס להצרת שריהשיכון אברהם עופר בפני חברי ועדת-הכספים של הכנסת. אלברט לוי כתב, כי כל הפרשה הובאה לידיעתו לראשונה ב-28 בינואר 1975, עליידי חיים טל. על סמך דיווח זה חולקו אחר-כך שבחים לטל, על שהוא היה זה שגילה את העניין לראשונה.

פרשת הלוואות כספי עמידר לעיריית תל-אביב, באמצעות המתווך ראובן שמיע,

דבר המנכ"ל היודק המבדק הפנימי

ככל שהמינהל הציבורי הולך ור מסתעף, גדלה החשיבות של היודק והביקורת הפנימית. אח, מסימני העינין החדש הוא שהמינהל הציבורי חוזר וחובק יר תר יותר תחומים בחיי החברה והיחיד, והדברים נעשים מורכבים מבחינת השליטה עליהם. מצב עובדתי זה יכול להיות מנוצל ל-פניות עדידות, מהן אף שליליות ר פוגעות. בהיקף הגדול והמסועף, מה הנמנע לראות את ההתרחשויות בטרור הראייה הישירה ולכן היה צורך ליצור כלים מיוחדים שבאמצעותם ניתן להתחקות ולעקוב אחר המעשה היוסיומי ו-התקופתי. אחד מהם הוא הזרוע של הביקורת הפנימית.

הכללים האלה אמורים לגבי מוסדות ומפעלים רגילים, כל שכן, ביחס לחברה כשלו שתחומי פערי לותה חס רגישים ביותר, וכפי שהנסיון מוכיח עלולים ליצור נסדי בות, "מגרות" בבחינת פירצות וד קורצות לעיוות.

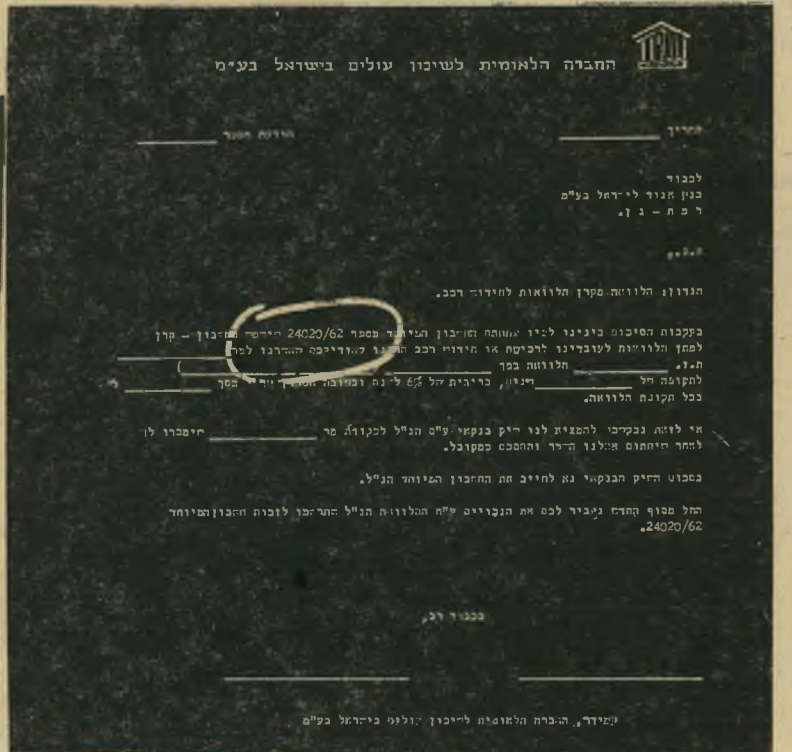
הז"ל אמרו, "לאו עכברא גנב אלא תורא" — ומכאן המסקנה ש צריכים ליצור מסגרת יציבה ואי תנה שתמנע היווצרותם של פרי צות ופיתויים.

במציאות שלנו לובשת המסגרת הזאת צורות של הוראות ונוהלים מנובשים שיש לעדכןם בהתמדה. אולם עצם יצירת התשתית עדיין אינה ערובה להשגת המטרות ש הונהו ביסודה. מה ההכרח שהנר הלים יכובדו ויוקפד על מילויין המדוייק.

הנה כן, יושם להבא ביתר שאת הדגש על מילוי החובה הזאת וכל סטייה, הריגה או התעלמות — ולו בתום לב — תיתקל בכל החומרה. עבודתנו היא רוויית מתח ולח צים בלתי פוסקים ולעובדים שלנו ז'רוש כה עמידה רב כדי להתמודד עם התפקידים המוטלים עלינו יום יום ושעה שעה. עם זאת, הנונו מ צווים לסגל לעצמנו דרכי פעולה העולים בקנה אחד ועמודים ללא סייג לנוהלים במנהגים והמפור טים וככל שנשמור על העקרונות הללו, נימנע מתופעות בלתי רצויות.

אלברט לוי

סכומי-ענק בשיקים על שמות עובדי חבי רה או שמות פיקטיביים. תוך זיוף חתי מותיהם של מקבלי השיק. החשבון שלו בברקליס נפתח במארס 1970, ונסגר ב-24 בדצמבר 1974. החשבון בבנק המזרחי נפתח בדצמבר 1971, ונסגר ב-31 בדצמבר 1974. החשבון העיקרי, בבנק איגוד ברמת-גן, נפתח במאי 1972.

האיסוף המרשיע
זוהו צילום של טופס הפקדה בחשבון-הבנק של חברת "עמידר". הטופס הונח עליידי חשב החברה צבי כץ והוא נראה ככל טופס רישמי של החברה. החבדל הקסון: מיספר החשבון, המופיע בטופס זה, אינו החשבון הרישמי של "עמידר", אלא מיספר החשבון הפרטי של צבי כץ. לכך היו חשבונות כאלה בהמישה בנקים שונים, בהם גילגל מאות מיליוני לירות, שהותירו לו בארבע שנים רווח נטו של 6 מיליון לפחות.

כל הצמרת הבכירה של חברת "עמידר" שיתפה פעולה עם צבי כץ ונהנתה מכספי הגניבות.

את כולם יחד יש להרחיק מן החברה - ומייד

שכך עיכב את הכספים שלהם, כמו טפחות או המוסד לביטוח לאומי, לא היה איכפת שהשיקים לא הגיעו בזמן. אחרי הכל, זה לא היה כספם הפרטי! כאשר החליט כץ להעביר סוף-סוף את הכסף לכתובת הנכונה, היה משנה את התאריך בכתבי-יד, ומוסיף חותמת של עמידר ליד השינוי, והכל בא על מקומו בשלום.

בצורה כזו, קובע לוי, הצליח כץ ליצור בחשבונות הפרטיים שלו יקירת-הפקדות קבועה, בסכום של 4 עד 8 מיליון לירות. בכספים אלה קנה ומכר ניירות-ערך, הפי קיד חלק מהם כפיקדונות לזמן קצוב ב ריבית גבוהה בבנקים, וכן משך מהם

זוהי הערכה צנועה מאד. אם לוקחים כממוצע סכום של 6 מיליון לירות למשך ארבע שנים, שאותו גילגל כץ בבנקים הללו בלבד, הרי לפי ריבית שנתית צנועה ביותר של 20%, ניתן לקבל בנקל (המשך בעמוד 26)

אין מנוס ממסקנה כי כל הי צמרת הבכירה של "עמידר" שיתפה פעולה עם כץ, ונהנתה מכספי הגניבות שלו מ"עמידר". את כל רם יש להרחיק מן החברה, ומייד, שכן הם בולם מחפים על הגנני בות הללו.

השיטה של כץ

ה היתה השיטה של צבי כץ, ש כאמור מזכירה את פרשת מיכאל צור?

כל מילה זהב

של מנכ"ל "עמידר", אלברט לוי, בני טאון החברה בנובמבר 1974. המאמר קורא להיודק הביקורת הפנימית בחבי רה, וקובע שבאו כי "לא עכברא גנב אלא תורא גנב" — דהיינו, לא העכבר גנב אלא החור, פירצה קוראת לגנב. זהו בדיוק מה שקרה בחברת "עמידר".